

Testas

M. Katiliškis. „Užuovėja“ (Ištrauka iš novelės „Apyaušrė“)

Perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus.

Paskui ji sėdėjo ant lovos savo kambaryje. Viena musė skraidė ratu, žemyn, aukštyn. Ji zirzė, plakėsi sparneliais į lango stiklą. Ji atskrido iš lauko ir neberanda kelio atgal, – svarstė Kristina, sėkdama didelę, žalią, laukinę musę. Nieko daugiau ir nebuvo tenai, tame kambaryje, išskyrus musės zirzimą. Ir savęs nejuto, nė rankų, nė kojų. Liežuvį lyg žirkklėmis įkirpo, surakino žandus. Nieko nebūtų ištarusi, bet kažkas kitas už ją vienodai ir nuobodžiai gręžė galvon, sukosi kaip vilkutis, baigdamas savo įsibėgimo ratą aplink save ir šlūbščiodamas: pasileidėlė, pasileidėlė...

Ilgai jos vienos ten nepaliko. Motina vis šnekino, pridususi iš didelio susirūpinimo, geruoju ir piktuoju.

– Geresnio vyro niekur nerasim. Pamislyti reikia, kokia ūkė!.. Dalys visiems išmokėtos – ponia vartysies minkštuose krėsluose ir varinėsi šeimyną. Laimė pati tavęs ieško...

Ji žiūrėjo pro langą. Obelių šakos apsunkusios žiedų pumpurais. Viena šakelė siekė stiklą ir, judinama vėjo, brūžinosi. Ir iš vidaus ton vieton atsidaždama zirzė musė. Už obelių, už jauno sodnelio, plito tolybėn laukai. Jie buvo beužsiimą blausiai žaliuoti. Ir tušti. Ar niekas nepasirodys tame apžvelgiamame plote ir neateis jos išvaduoti? Kas nors turėtų skubėti – nejau išmiręs sodžius ir nė vieno jauno nebėra, nė vieno smarkaus vyro?

1. Kokia ištraukos nuotaika?
2. M. Katiliškis – estetinės (gražios) tikrovės kūrėjas. Ar ši ištrauka tai patvirtina? Atsakymą pagrįskite bent dviem pavyzdžiais.
3. Kas yra ištraukos veikėja? Apibūdinkite ją.
4. Kurią ištraukos detalę, ypač reikšmingą veikėjos vidinei būsenai nusakyti, galėtumėte išskirti ir kodėl?
5. Kokius bent tris archetipus išskirtumėte šioje ištraukoje? Paaškindite juos remdamiesi tekstu.
6. Kokia ištraukos problematika? Pakomentuokite ją.
7. Kokios meninės priemonės padeda atskleisti Kristinos vidinę būseną? Parinkite bent tris.
8. Nurodykite bent du jums žinomų autorių kurinius, kurių tema artima šios ištraukos temai.